

14.08.00

Strategier for framtidig satsing på IKT i Sør-Varanger kommune

Innhold

GRUNNLAGET FOR STRATEGIENE	2
FORMELL BAKGRUNN	2
DET ER NØDVENDIG MED EN OFFENSIV SATSING	2
UTGANGSPUNKTET FOR SATSINGEN	4
PRODUKSJONSINFORMASJONSSTRATEGIEN	7
SENTRALADMINISTRASJONEN	8
<i>S1 Kommuntalt Intranett .....</i>	<i>8</i>
<i>S2: Kommunal infrastruktur .....</i>	<i>9</i>
<i>S3: Vurdering av datadriften .....</i>	<i>9</i>
<i>S4: Internett-tilgang for kommunens ansatte og politikere .....</i>	<i>10</i>
<i>S5 Ledelse av kommunenes IKT-satsing .....</i>	<i>11</i>
OPPSUMMERING AV KOSTNADER	11
STRATEGI FOR ELEKTRONISK INFORMASJONSFORMIDLING OG SAMHANDLING	13
UTGANGSPUNKT OG VALGMULIGHETER	13
<i>Valg av tema, dybde og tjenester .....</i>	<i>13</i>
<i>Etablering av nettsted i mange eller får trinn? .....</i>	<i>15</i>
TILTAK	15
<i>I1: Forprosjekt .....</i>	<i>15</i>
<i>I2: Kompetanseheving informasjonsledelse .....</i>	<i>16</i>
<i>I3: Design av nettsider .....</i>	<i>17</i>
<i>I4: Utviklingskostnader for vevtjenester .....</i>	<i>17</i>
<i>I5: Prosjektkoordinator .....</i>	<i>17</i>
OPPSUMMERING AV KOSTNADER	17
LOKALSAMFUNNSINFORMASJON	19
VEDLEGG: INNSPILL FRA ETATENE	20
HELSE- OG SOSIALETATEN	20
KULTUR OG OPPVEKSTETATEN	21
TEKNISK DRIFT	22
PLAN OG UTVIKLINGSETATEN	23

Grunnlaget for strategiene

Formell bakgrunn

Kommunestyret vedtok i møte den 22.6.99, saksnr 0081/99 å sende IT-plan for Sør-Varanger kommune tilbake til administrasjonen, med unntak av IT-plan for den pedagogiske virksomhet. Begrunnelsen var at kommunestyret mente den fremlagte IT-plan ga svært få svar eller forslag på hvordan en rekke områder innen IT er tenkt løst i Sør-Varanger kommune.

Administrasjonen legger med dette fram et nytt forslag til IT-plan, eller IKT-plan, som vi nå kaller det. Denne planen baserer seg på et arbeid som er utført av konsulentfirmaet Maximite Alta AS, ved Lars Krogh. Arbeidet har vært gjennomført i vårhalvåret 2000 i samarbeid med lederteamet, IT-rådgiver, datatillitsvalgt NKF og leder på servicekontoret. Forslaget baserer seg på:

- ❑ Det tidligere forslaget til IT-plan og diskusjoner med IT-rådgiver og IT-tilsatt
- ❑ Dokumenter utarbeidet av de enkelte etatene
- ❑ Intervjuer med ordfører, rådmann og etatssjefene
- ❑ Intervjuer med enkelte næringsaktører i Sør-Varanger
- ❑ Generell kunnskap om temaet og andre kommuners erfaringer
- ❑ Avsluttende diskusjoner i ledergruppen

Det er i dette saksframlegget lagt vekt på en enkel og kortfattet framstilling av strategiene, deres bakgrunn, mål og forslag til tiltak. Alle spørsmål og kostnader knyttet til en framtidig satsing på IKT innen kommunes administrasjon og informasjonsvirksomhet er det vanskelig å avklare gjennom et såpass begrenset arbeide som har vært utført, men basert på foreliggende overslag gjennomført i etatene og erfaringer fra andre kommuner er det satt opp en del rammebeløp knyttet til de enkelte tiltak og strategier. Hensikten er at kommunestyret skal ha et grunnlag for å foreta en del valg av ambisjonsnivå og retning og rekkefølge i det framtidige arbeidet og avsette de nødvendige midler for å komme i gang med arbeidet. En del enkelttiltak og prosjekt må en ved seinere anledninger kunne komme tilbake til når det gjelder konkrete kostnader og eventuelle vedtak om igangsetting.

Det er nødvendig med en offensiv satsing

Utgangspunktet for dette strategiforslaget er at samfunnet er i starten av en omfattende endringsprosess innen både næringsliv og forvaltning som følge av den utviklingen som har skjedd og vil skje innen informasjons- og kommunikasjonsteknologien. Utviklingen kan karakteriseres ved to stikkord¹:

- ❑ **Sammensmelting** (ofte kalt konvergens eller integrasjon) som betyr at ulike medier (som lyd, tekst og bilde) og ulike tjenester (som radio, telefoni og data) koples sammen og formidles gjennom den samme infrastrukturen og kan benyttes med bruk av det samme utstyret. Dette fører blant annet til at kravene til båndbredde (overføringskapasitet i nettet) øker. Tilgang til bredbåndsnettet blir strategisk viktig.

---

¹ Det er i denne framstilling lagt stor vekt på forenkling. En mer fullstendig, men fortsatt ganske kortfattet framstilling av utviklingstrekk og utfordringer som følge av dette, kan for eksempel leses i Rapport fra interdepartemental arbeidsgruppe om bredbånd, som ble presentert 13. april i år. (<http://odin.dep.no/sd/publ/2000/bredbaand/>)

□ **Dagliggjøring**

som innebærer for det første at informasjonsteknologi bygges inn i stadig flere av de ting vi omgir oss med, men også at utbredelsen av informasjons- og kommunikasjonsteknologien blir såpass omfattende at det store flertall av befolkningen vil ha tilgang til den og bruke den i sin hverdag. (Per januar 2000 var det i Norge nær 2,2 millioner personer med tilgang til Internett, mens tallet for januar 1999 var 1 million (Kilde: Norsk Gallup))

Denne utviklingen, som er i ferd med å endre vilkårene for hvordan produksjon og handel foregår i privat sektor, vil selvsagt også få betydelig innvirkning på offentlig sektor. Tre viktige utfordringer kan trekkes fram:

Produktivitetsutfordringen

som innebærer at kommunene må kunne utnytte de mulighetene som oppstår til å skape tjenester av bedre kvalitet med samme eller mindre bruk av ressurser. IKT skaper muligheter for et bedre samarbeide internt i kommunene, mellom kommunene, og mellom kommunene og andre offentlig og private virksomheter. IKT skaper nye muligheter for kvalitet i saksbehandlingen, forenkling av rutiner og mer effektiv forvaltning og formidling av informasjon. Enkelte av kommunens tjenester (som for eksempel råd og veiledning) kan leveres ved hjelp av informasjonsteknologi, søknadsskjemaer og rapporteringer kan levers av brukerne over nettet og informasjonsteknologien kan utnyttes i selve tjenesteproduksjonen (telemedisin, kommunikasjon mellom utetjenester og tjenestebasen osv.)

Demokratiutfordringen

som innebærer at den nye teknologien skaper helt nye muligheter for kommunen i kommunikasjonen mellom administrasjon og politikere, mellom politikere og velgere og mellom kommunen og innbyggerne. Dette åpner muligheter for økt medvirkning og dialog, og det åpner muligheter for å delta i det kommunale liv uavhengig av fysisk tilstedeværelse.

Markeringsutfordringen

som kommer som et resultat av at kommunikasjonskanalene blir annerledes. Allerede i dag er det mange unge som først og fremst skaffer seg jobb og henter sin informasjon via nettet. En kommune som ikke er representert med interessant informasjon og gir mulighet for dialog via nettet, vil lettere drukne i informasjonsbildet og henge etter i konkurransen om arbeidskraft og kunnskap. Utfordringen for næringsliv og organisasjoner i utkanten blir å kunne nyttiggjøre seg kompetanse også utenfor egen geografiske region. Dette krever at en har allierte som føler lojalitet til lokalsamfunnet Sør-Varanger. Gjennom å utnytte nettet til å spre informasjon og vedlikeholde kontakten med eksterne ressurspersoner vil Sør-Varangers konkurranseevne kunne styrkes. I motsatt fall risikerer en å kunne havne i en bakevje.

Ut fra en slik forståelse kan ikke Sør-Varanger kommune velge om en skal satse på IKT eller ikke, men en kan velge mellom ulike ambisjonsnivå. Ambisjonene kan gå på både tidsplan og omfang av innsatsen.

Visjonen bak dette forslaget er at Sør-Varanger kommune skal bli en kommune som utnytter IKT aktivt både i egen virksomhet, i kontakt med politikerne, og i dialog med befolkningen. De innbyggerne som ønsker det skal kunne hente all kommunal informasjon på nettet. Innbyggerne skal også kunne bruke nettet i sin informasjonsformidling til kommunen, enten det dreier seg om å gi tilbakemeldinger på offentlige tjenester, bestille billetter til arrangement og forestillinger som kommunen har medansvar for, sende søknader eller rette andre typer henvendelser til kommunen. Sør-Varanger kommune skal være synlig på nettet og utnytte nettet i samarbeid med andre kommuner og knytte kontakter med omverdenen.

I de mest offensive strategiene har vi en visjon om at kommunen skal ha bidratt til at ulike typer informasjon fra kommunens offentlige og private virksomheter kan presenteres på en måte som styrker hverandre gjensidig og bidrar til å etablere og vedlikeholde kontakter med personer og virksomheter utenfor kommunen.

Utgangspunktet for satsingen

I dagens situasjon gjenstår det mye for å realisere slike visjoner. For det første er ikke IKT fullt ut utnyttet internt i den kommunale virksomheten. Mange ansatte har ikke tilgang til PCer, ulike avdelinger er ikke knyttet sammen i et kommunalt, internt nett slik at informasjonsflyten mellom de ulike avdelinger og etater blir enkel og rasjonell. Følgelig foreligger heller ikke all den kommunale informasjon i digital form slik at den lett kan publiseres. Den kommunale organisasjon er heller ikke organisert med tanke på å kommunisere seg i mellom ved hjelp av IKT og langt mindre på å presentere sin informasjon utad via nettet og holde en dialog med sine brukere, kunder og leverandører via nettet.

På den annen side ser den kommunale administrasjonen klart behovet for en mer offensiv satsing på IKT. De viktigste tekniske forutsetningene for å få gi det kommunale nettet en forbindelse til Internett (og dermed de kommunalt ansatte e-post og tilgang til Internett) er tilstede. Det kommunale service- og informasjonskontoret representerer et godt utgangspunkt for å kunne formidle kommunal informasjon. Satsingen på å utnytte IKT i den pedagogiske virksomheten i skolen har gitt nye erfaringer og viser at en slik offensiv satsing leder til deltakelse i eksterne prosjekt som for eksempel "Pilot i Nord" og skaper ringvirkninger ellers.

I tabellen nedenfor er det satt opp en del momenter knyttet til sterke og svake sider, trusler og muligheter.

Sterke sider	Svake sider
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Positiv vilje til å gjøre noe i administrasjonen, initiativ og ressurser i organisasjonen ☐ Forventninger om handling hos politikerne ☐ Mange faglige aspekter er tenkt gjennom i det forrige utkastet ☐ Gode støttemiljø i Sør-Varangersamfunnet ☐ Aktiv satsing på bruk av IKT i den pedagogiske virksomheten i skolen ☐ Prosjektkompetanse ☐ Systematisering av informasjonsvirksomheten som servicekontoret representerer	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Relativt liten kompetanse om hvordan IKT får innflytelse på organiseringen ☐ En del uavklarte ansvarsforhold i kommunens administrasjon knyttet til drift og vedlikehold av IKT og infrastruktur for IKT. ☐ Hittil har IKT-spørsmål vært behandlet for sektorielt ☐ For liten utviklingskompetanse ☐ Liten ressurs til IKT drift i organisasjonen
Muligheter	Trusler
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Store muligheter for effektivisering og kvalitetsøkning gjennom bruk av IKT ☐ Styrking av samarbeidet mellom kommunen og lokalt kompetansemiljø ☐ Nye samarbeidsmuligheter med andre kommuner ☐ Utvikling av lokalsamfunnsinformasjon kan styrke næringslivets konkurransemuligheter ☐ Kirkenes som brohode for Russlandsaktivitet kan styrkes ☐ Bedre kontakt mellom kommunen og befolkningen	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Manglende evne og muligheter for å håndtere økt tilgjengelighet utenfra ☐ For svak ledelse av strategigjennomføringen ☐ Mulig splid mellom politikere og administrasjon om prioriteringer ☐ Manglende vilje til å prioritere IKT-satsing ☐ At Sør-Varanger blir hengende etter i IKT-utviklingen og mister effektiviserings- og samarbeidsmuligheter og får vansker med å tiltrekke seg ideer og kompetanse.

En god strategi tar sikte på å utnytte mulighetene gjennom dels å gå direkte på å eliminere de svake sidene og unngå truslene, men det er også viktig at de sterke sidene utnyttes aktivt.

For å kunne realisere visjonen er det behov for en strategi i flere etapper.

Det første trinnet er å sørge for at det produseres informasjon som kan formidles. Denne informasjonen må produseres av det kommunale system, som en del av dennes ordinære virksomhet. Derfor må det etableres en **intern strategi for bruk av IKT i kommunal forvaltning og tjenesteproduksjon**, heretter kalt **Produksjonsinformasjonsstrategien**.

Produksjonsinformasjons vil innebære at IKT kan utnyttes av de aller fleste av de kommunalt ansatte i deres arbeid og forutsetter at det etableres et kommunalt Intranett² som gir mulighet for intern kommunikasjon mellom alle kommunens avdelinger og inneholder en informasjonsbase der informasjon kan gjøres tilgjengelig for de av de kommunalt ansatte som har rett til den og bruk for den.

Det andre trinnet er å formidle deler av den kommunale informasjonsmengden til det offentlige over nettet og muliggjøre en enkel dialog med innbyggerne i form av for eksempel e-post, besvaring av enkle henvendelser over nettet etc. Med andre ord en **utadrettet informasjonsstrategi**. Som et resultat av en slik strategi må kommunen etter hvert få en vevtjeneste³ som gir adgang til all ekstern kommunal informasjon, som gir mulighet for å kunne sende henvendelser via e-post til alle kommunes etater og etter hvert også gi mulighet for å hente ut skjema og formularer fra den kommunale vevtjenesten.

Det tredje trinnet er å utnytte nettet til å mer aktivt å kommunisere og samhandle med omverdenen. Vi har kalt dette en **interaksjonsstrategi**. Det kommunale apparatet innrettes på å håndtere henvendelser og motta søknader via nettet. Etter hvert vil de aller fleste søknader kunne sendes inn elektronisk, saksbehandlerene i kommunen vil kunne innhente eventuelle supplerende opplysninger og søkerne vil kunne følge opp sin søknad uten å måtte foreta henvendelser via telefon eller personlig oppmøte. Politikere vil selvsagt kunne hente inn all sin informasjon via nettet. Publikum bør få muligheter til å rette henvendelser til partiene og de enkelte politikerne. Etter hvert kan en tenke seg automatiserte rutiner for timebestilling hos leger og tannleger, kjøp av billetter til kinoen og andre kommunale arrangement etc. etc. Den eksterne vevtjenesten må ha forbindelser til kommunens saksbehandlingssystem. Det vil i løpet av de nærmeste årene skje en rivende utvikling av mulighetene på dette feltet og det vil komme løsninger som langt på vei løser mange av de betenkelighetene som fortsatt knytter seg til slik bruk av nettet når det gjelder sikkerhet og personvern.

Produksjonsinformasjonsstrategien er først og fremst en intern, kommunal strategi som skal legge grunnlaget for å kunne gjennomføre de andre strategiene på en god og omfattende måte. Den dreier seg om å bearbeide og produsere informasjon om kommunen, dens organisasjon og dens tjenester, i første omgang for å brukes i den interne forvaltning og serviceproduksjon. Informasjonsstrategien er rettet mot å formidle deler av denne informasjonen eksternt, og interaksjonsstrategien skal skape dialog om kommunale forhold og styrke formidlingen av de kommunale tjenester. Informasjonsstrategien og interaksjonsstrategien kan imidlertid tenkes utvidet til også å gjelde informasjon om forhold som vedrører Sør-Varangers næringsliv og andre virksomheter utenom den kommunale organisasjon. Mange kommuner har valgt å la sitt eget nettsted bli en portal til informasjon også om andre virksomheter enn seg selv. Informasjonsstrategien vil da utvide seg til å bli en strategi for formidling av lokalsamfunnsinformasjon og interaksjonsstrategien må utvides til å etablere en elektronisk infrastruktur for kontakt mellom ulike virksomheter i Sør-Varanger og mulige kunder og forbindelser i og utenfor kommunen. Vi har valgt å slå disse to utvidete strategiene sammen under

² det er mange ulike definisjoner på hva et Intranett er, en enkel måte å si det på er at *Intranett* er *anvendelse av Internett- og webteknologi som en del av kommunens interne informasjonssystem*.

³ Vi bruker betegnelsen vevtjeneste i stedet for web-tjeneste.

fellesbetegnelsen **lokalsamfunnsinformasjonsstrategi**. Valget om at kommunen skal påta seg et slikt ansvar kan tas i dag, men kan også utsettes noe. Dersom en velger å starte med et ambisjonsnivå om å utvikle en rent kommunal informasjonstjeneste på nettet, kan en slik tjeneste på et senere tidspunkt enten utvides til en tjeneste som formidler ulike typer informasjon, eller den kan samordnes med en slik tjeneste. Dess tidligere valget tas, dess lettere blir det å ta hensyn til dette i utformingen av det kommunale nettstedet.

Sammenhengen mellom de ulike strategiene er illustrert i figur 1 nedenfor. Det at strategiene overlapper hverandre i figuren uttrykker at de ikke er strengt atskilt. Den interne produksjonsinformasjonsstrategien kan for eksempel innebære en begrenset publisering av kommunal informasjon på Internett og en begrenset mulighet for å sende e-post til kommunen. Formidlingsstrategien kan innebære at enkelte etater gjør forsøk med en viss dialog med sine brukere. Et eksempel kunne være at grunnskolene, som allerede har utviklet et nettsted, går videre og utnytter nettet til en viss dialog med for eksempel foreldrerådrepresentanter.

Et vel utviklet kommunalt nettsted kan tenkes å ta ansvar for informasjon knyttet til en del ikke kommersielle organisasjoner, foreninger og lag i kommunen og således dekke deler av lokalsamfunnsinformasjonsstrategien.

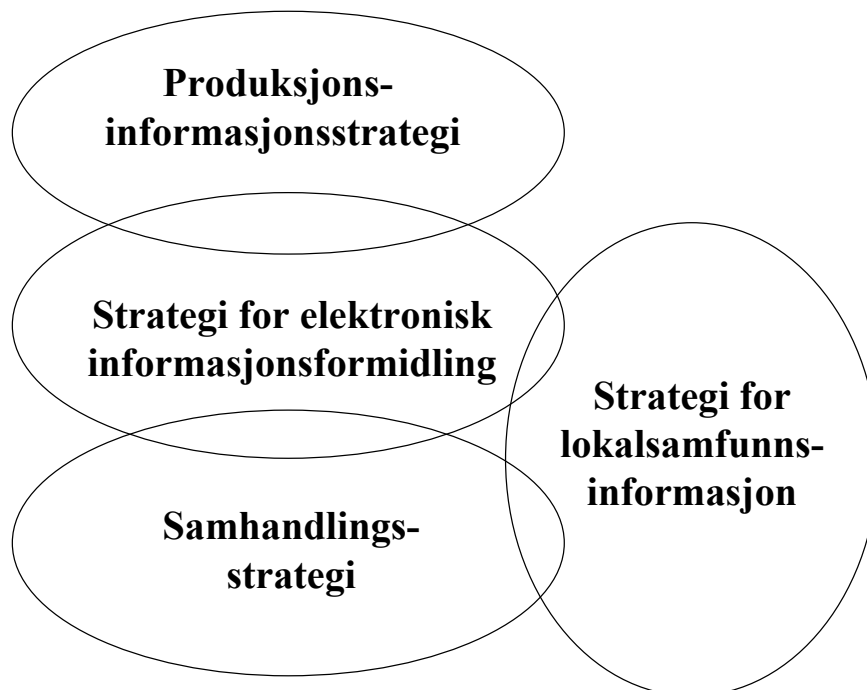

FIG. 1: OVERSIKT OVER DE ULIKE DEL-STRATEGIENE

Produksjonsinformasjonsstrategien

Målet med denne strategien er å utnytte IKT til å styrke produktiviteten i kommunens administrasjon og tjenesteproduksjon og etablere et Intranett som kommunens ansatte har nettet skal være etablert innen utgangen av år 2001. Det skal etableres en kommunal informasjonsbase som er tilgjengelig og vedlikeholdes via det kommunale Intranettet og tjener som et effektivt verktøy i den kommunale administrasjon og i produksjonen av de kommunale tjenester.

Det er viktig å understreke at denne strategien ikke er en ren intern strategi for å gi de ansatte bedre arbeidsmuligheter. Den vil bidra til å styrke serviceproduksjon og tjenestetilbud overfor innbyggerne og etatenes brukere.

Fra de ulike etatene er det her utarbeidet planer med kostnadsoverslag. Disse planene er utarbeidet sektorvis, og uten sidehensyn til hva som er mulig ut fra kommunens økonomiske rammer. Sektorenes planer er noe fylligere gjengitt i vedlegget, og kan oppsummeres i følgende tabellariske oversikt:

Tiltak innen produktivitsstrategien - etatene		Kostnad
H1-H5	Helse- og sosial har behov for nye PC-arbeidsplasser i samband med innflytting i det nye helsesenteret og få EDB-løsninger som integrerer den administrative del av helsestasjonen, psykiatritjenesten, fysioterapitjenesten, ergoterapitjenesten, pleie- og omsorgstjenesten og sosialtjenesten i det kommunale nettet. Både administrativt og fagligpersonell utstyres med PC arbeidsstasjoner. (jfr vedlegg)	3 710 000,-
K1-K5	Kultur og oppvekst Administrasjonen ved alle avdelinger i etaten (34), utstyres med PC arbeidsplasser og knyttes opp i det kommunale nett. Det er behov for fornying av utstyr i skoler, barnehager, PPT, kulturskolen, museet og ved Sør-varanger bibliotek. (jfr vedlegg)	5 100 000,-
T1	Teknisk drift 4 nye arbeidsstasjoner i Arbeidergata, samt utvidelse av brukslisenser	320 000,-
P1	Plan- og utvikling Generell oppgradering.	100 000,-
	Sum etatene	9 230 000,-

I vedlegget oppsummeres bare hovedbegrunnelser for de ulike tiltakene og de summer som er beregnet. Kostnadsoverslagene er basert på overslag fra etatene. I disse overslagene opereres det med en sum på kr 70 000 per PC arbeidsstasjon. Dette er langt mer enn hva selve PC'en koster og er tenkt å dekke nødvendig periferiutstyr, programvare, nettverksutstyr, investeringer i brannmurer og basis opplæring i operativsystem, nettverk og programvare.

En slik budsjettering er reell i den forstand at all erfaring viser at selve maskininnkjøpet bare er en liten del av utgiftene. I kommunal budsjettsammenheng kan det være litt problematisk å for eksempel behandle opplæringskostnadene som en del av investeringsbudsjettet. I for eksempel kultur- og oppvekstetatens planer utgjør opplæringsdelen ca 10%.

Gjennomføringen av produksjonsinformasjonsstrategien vil kreve ledelse og oppfølging. Kultur- og oppvekstetaten har i sitt forslag satt opp til sammen et halvt årsverk for

innføringen av de administrative systemene innen grunnskole og barnehage. Helse- og sosialetaten har brukt kommunenes IT-rådgiver som prosjektleder i sitt arbeid.

Utgifter til prosjektledelse er ikke ført opp i oversikten ovenfor, fordi vi mener det bør settes av midler til en felles prosjektledelse for innsatsen i hele kommunen (S5)

Beløpene i tabellen ovenfor er mer enn det er realistisk å få dekket over kommunens budsjett på kort sikt. Planene fra etatene er dessuten i ulik grad gjennomarbeidet. Det er også underveis gjort en del utbedringer og oppgraderinger som har endret grunnlagene for en del av tiltakene. I tillegg er det i ulik grad regnet med kostnader for infrastruktur i planene.

Derfor bør det ikke nå gjøres vedtak om anskaffelser i de ulike sektorene, men det er avgjørende at de rammebevilgninger som er satt av i økonomiplanen ikke beskjæres. Det er nemlig helt åpenbart at kommunen har behov for et løft for å kunne komme opp på et nivå som gjør det mulig å bygge opp et effektivt kommunalt intranett og legge fundamentet for en offensiv strategi for ekstern informasjon og utvikling av en forvaltning som i stigende grad kan gjøre bruk av nettet i sin kontakt med brukerne og publikum.

Sentraladministrasjonen

Det er ikke meldt inn spesielle innkjøpsbehov fra sentraladministrasjonen ellers. En er her kommet opp på et noenlunde tilfredsstillende nivå med hensyn til PC'er i arbeidet og er i stand til å dekke det løpende vedlikeholdet over det ordinære budsjettet. Det er imidlertid behov for å gjennomføre en del generelle tiltak for å kunne realisere de ulike strategiene som er beskrevet. Ansvar for disse tiltakene ligger hos sentraladministrasjonen og de beskrives kort i det følgende.

S1 Kommunalt Intranett

For å kunne utnytte det interne nettet effektivt kreves det at den interne informasjonen organiseres på en måte som gjør den tilgjengelig i elektronisk format og det må legges til rette for at saksbehandling kan foregå elektronisk. De ansatte må i sitt arbeide få muligheten til å lagre, spre, finne og gjenbruke informasjon på en enkel måte og få mulighet til å bruke intern e-post, diskusjonsfora og andre typer elektroniske tjenester. Den vanligste måten å gjøre dette på er i dag ved å etablere et såkalt kommunalt Intranett. Et slikt Intranett vil på mange måter være en forutsetning for å kunne etablere en noenlunde omfattende og avansert kommunal informasjonstjeneste på det offentlige Internett. For det første vil det effektivisere den interne saksbehandling og gjøre de ansatte fortrolige med å tilrettelegge informasjon i en form som tilsvarer den som anvendes på Internett, for det andre vil den offentlige informasjonen være en del av den informasjon som produseres i Intranett, og således ikke kreve ekstra arbeid å publisere. Gjennom et etablert Intranett vil en ha en garanti for at den informasjon som publiseres på det offentlige nettet vil kunne holde en tilfredsstillende kvalitet når det gjelder både innhold og aktualitet.

Det er mulig for en kommune å begynne å publisere stoff på Internett før en har et vel fungerende Intranett, men et eksternt system som skal kunne formidle informasjon av god kvalitet og høy aktualitet, og kunne være i dialog med innbyggerne, må ha et utbygd Intranett som basis.

Kostnad: Kommunen er per i dag i gang med å etablere et kommunalt Intranett innenfor de ordinære budsjetttrammer. Dette er en ordinær del av kommunens arbeid

med å skape en mest mulig effektiv organisasjon og forutsettes fortsatt å dekkes innenfor det ordinære budsjett.

S2: Kommunal infrastruktur

For at et kommunalt Intranett skal kunne fungere kreves det en tilfredsstillende datakommunikasjon mellom alle de kommunale enheter og avdelinger. Det er flere måter en slik infrastruktur kan etableres på. Det ene ytterpunkt er at kommunen selv legger ned de nødvendige kabler i de mer sentrale områder ellers leier *fast linjer* av en eller flere leverandører. Det andre er at kommunen stiller krav til kapasitet og sikkerhet på de ulike forbindelser og leier dem av en eller flere leverandører. Mellom disse ytterpunktene finnes det mange ulike løsninger som kombinerer kommunalt eiet og drevet infrastruktur med leide samband og bruk av det ordinære telenettet.

I tillegg til de rent kostnadmessige vurderinger er det også mer strategiske avveieinger som må gjøres. Ved å legge ned kabler selv kan en spare driftskostnader over tid, men samtidig blir Kirkenes mindre interessant for de kommersielle leverandørene i og med at en del av trafikkgrunnlaget da forsvinner. Dette kan føre til at infrastruktur for næringsliv og private brukere forsinkes i tid.

I dag foreligger ingen samlet plan for den elektroniske infrastrukturen mellom de kommunale kontorer og avdelinger. En slik plan må knyttes opp mot de ulike ambisjonsnivå og delstrategier som velges innen den totale IKT-strategien, og som nevnt ovenfor sees i sammenheng med det totale behovet i Sør-Varanger.

Uansett vil det som en fase I være behov for å lage en plan for den interne kommunale infrastrukturen. Det må gjøres vurderinger av hvilke tjenester som skal benyttes ved de ulike kontorer og avdelinger og hvilke krav til overføringshastigheter som må stilles. Kravene må vurderes mot kostnader. Planen bør drøfte alternative måter å organisere infrastrukturen på og legge fram kostnader knyttet til utbygging og drift.

I dette arbeidet må en også ha kontakt med aktuelle leverandører av infrastruktur tjenester og se løsningene i lys av hva som kan bidra til en raskest mulig utbygging av høyhastighetsnett til Sør-Varanger.

Sør-Varanger er en kommune med store avstander og har skoler og barnehager som ligger svært langt fra sentrum. I regjeringens redegjørelser om IKT-politikken⁴ åpnes det for en viss offentlig støtte for å kunne tilby utkant skoler tilfredsstillende Internett-forbindelser. En del av planarbeidet i S2 vil være å klarlegge muligheter for offentlig finansiering.

Kostnad: Fase I vil kreve noe utgifter til reising og kontakt med leverandørene, samt muligens noe eksternt bistand (Avhengig av om og når kommunene ansetter IKT-sjef/prosjektkoordinator, jfr S5). Skjønsmessig settes det en kostnad til kr 100 000,-. Dette er selvsagt utenom det eventuelle investeringer og linjeleier vil koste. Dette bør gjennomføres innen utgangen av år 2000.

S3: Vurdering av datadriften

Det bør foretas en gjennomgang av alle kostnader til drift av kommunens EDB-anlegg og PC'er. Vurderingene bør foreta en sammenlikning med andre kommuner og danne grunnlag for å kunne vurdere om kommunens IT-avdeling skal styrkes. Bruk av eksterne tjenester bør

⁴ Bl.a. handelsministerens redegjørelse for Stortinget 9. mai i år (<http://odin.dep.no/nhd/talet/2000/000509.html>)

også diskuteres og det bør etableres retningslinjer for når eksterne tjenester skal benyttes og når den interne IT-tjenesten skal benyttes.

Kostnad: Utføres internt og dekkes over driftsbudsjettet.

S4: Internett-tilgang for kommunens ansatte og politikere

Innen alle etater er det flere som ønsker tilgang til Internett og mulighet for elektronisk post også inn og ut av kommunen fra de enkeltes terminaler. De tekniske forutsetninger for dette for dem som i dag er inne på det kommunale nettet er langt på vei til stede. Organisatorisk må det avklares hvordan henvendelser som kommer via nettet skal takles.

Tilgang til Internett og ekstern e-post vil kreve en del opplæring, og en slik tilgang vil også føre til større belastninger på driftspersonalet, blant annet for å overvåke brannmuren og mulige forsøk på å trenge inn i det interne nettet. Det gjenstår noe arbeid og kostnader for å få etablert en effektiv brannmur.

Tilgang til Internett for alle kommunes arbeidsstasjoner/ansatte betyr ikke at alle ansatte nødvendigvis skal kunne nås via e-post. Kommunenes ledelse må avgjøre hvordan internettadresser skal publiseres og hvordan henvendelser til kommunen skal håndteres.

Først etter at det er mulig å nå alle etatssjefer og den sentrale kommuneledelsen via Internett, vil det være aktuelt å legge opp til at de politikere som ønsker det skal kunne utnytte Internett til å motta sakspapirer og kunne holde kontakt med kommunens administrasjon via nettet. Vi forutsetter da at det ikke er aktuelt å gi politikere adgang til kommunens Intranett, fordi dette vil skape store sikkerhetstekniske utfordringer og ha begrenset verdi så lenge ikke administrasjonen har lagt opp rutiner for å besvare henvendelser via e-post og sende ut informasjon og saksdokumenter.

Full nytte av at politikere har Internett-tilgang får en først dersom også viktige deler av kommunenes informasjon ligger eksternt tilgjengelig. Før det vil det i første rekke dreie seg om utsending av sakspapirer og utveksling av informasjon/e-post med kommunens ledelse. Foreløpig er ikke et slikt tiltak kostnadsberegnet. En del valg må gjøres først. For det første i hvilken grad og hvordan kommunen skal finansiere politikernes PC'er. Med 37 representanter i kommunestyret vil dette være avgjørende. Fordi det må legges til rette for en slik ordning i kommunens administrasjon for at den skal ha stor praktisk effekt vil vi anta at det ikke er aktuelt å sette i gang med et slikt tiltak før i 2002.

Kostnad: Internett-tilkopling vil raskt kunne kreve økte kapasiteter på tilkoplingen til stamnettet og overføringene fra Kirkenes til resten av landet. Foreløpig er det bare Telenor som kan tilby dette. Skjønsmessig har vi satt et beløp på kr 150 000 for å kunne få gjennomført de nødvendige tiltak og koplet seg til med økt kapasitet til Telenors node i Kirkenes. Linjeleien for 2 Mb overføringskapasitet er ca kr 200 000 i året. Her må imidlertid et konkret tilbud innhentes for å få de nøyaktige kostnader, og beløpet må sees i forhold til at kommunen også i dag betaler for overføringskapasiteter, slik at nettobeløpet vil kunne bli lavere. Slike vurderinger er en del av arbeidet i prosjektet om kommunal infrastruktur (tiltak S2).

Det er vanskelig å tenke seg at bistand til PC-kjøp, bruk og opplæring for politikere vil kunne komme på under kr 20 000 per politiker, selv om en tar utgangspunkt i en høy egendekning fra politikernes side. Dermed snakker en

om oppstartingskostnader av størrelsesorden kr 750 000. En slik ordning vil også gi kommunen et økonomisk og praktisk ansvar for drift. Dersom det er interesse for å utrede et slikt tiltak kan dette gjøres i løpet av høsten 2000 som en del av S2, S3, S5 og I1 (se senere).

S5 Ledelse av kommunenes IKT-satsing

Konsulenten vurderer det slik at det i dag er for stor organisatorisk avstand mellom kommunens IKT-kompetanse og den sentrale ledelse. Erfaringer fra både privat og offentlig sektor er at det er viktig at IKT-kompetansen enten er en del av eller sitter nær den strategiske ledelsen av kommunen. Dette er særlig viktig når kommunene nå bør gjøre et krafttak for å komme lengre i sin utnyttelse av IKT.

Sør-Varanger har ikke noen stor driftsorganisasjon for IKT. Som en del av tiltak S3 skal dette vurderes nøyere, men det vil uansett være behov for å styrke kapasiteten på denne siden som et ledd i gjennomføringen av de strategier som trekkes opp i dette notatet.

Kultur- og oppvekstsektorene vurderer det i sitt framlegg slik at deres satsing vil kreve et halvt årsverk eller ca kr 200 000 i prosjektkoordinering. Etter konsulentens vurdering bør slik kompetanse og kapasitet ikke knyttes til sektorene, men til den sentrale ledelse.

Det bør derfor, etter konsulentens vurdering, enten opprettes en stilling som IKT-sjef som en del av den strategiske ledelse eller ansettes en prosjektkoordinator direkte underlagt kommunenes lederteam/administrasjonssjef. Etter hvert kan det da vurderes behov for en permanent organisering av en slik stilling. Det er viktig at lederteamet må ta et ansvar for å gjennomføre de foreslåtte tiltak, men det er også viktig at de har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til sin disposisjon. I en overgangsfase kan slike tjenester kjøpes, men det vil være gunstig om kommunen raskest mulig kan få styrket sin organisasjon på dette området.

Kostnad: Det er viktig å kunne tilby attraktive lønns og arbeidsvilkår i en slik stilling, med muligheter for faglig utvikling og egen kompetanseoppbygging. Derfor anslår vi årlige utgifter på kr 450 000.

Oppsummering av kostnader

	Tiltak	2000	2001	2002	2003
S1	Kommunalt Intranett	0	0	0	0
S2	Kommunal infrastruktur I	100 000			
S3	Vurdering av IT driften			0	0
S4	Internett-tilgang for kommunens ansatte (ekskl. driftskostnader)	150 000			
S5	Ledelse av kommunens IKT-sasting	200 000	450 000	450 000	450 000
	Totalt for sentraladministrasjonen	450 000	450 000	450 000	450 000

Driftsutgiftene vil øke som en følge av de nye investeringene og en mer aktiv satsing på IKT i kommunen. Grovt sett vil vi anslå de årlige driftskostnader som mellom 20 og 30 % av investeringsutgiftene. Kommunen har imidlertid også en eksisterende maskinpark og i dagens regnskap er utgifter til IKT-drift fordelt på ulike poster. Det er en del av prosjektet S3 å få bedre oversikt over dette og kunne gi konkrete overslag over driftsutgifter knyttet til de ulike forslag.

Selv om ikke alle delprosjekter og etatenes behov er utredet så langt som ønskelig er det derfor åpenbart at det i årene framover vil bli behov for å øke avsetningene til IKT på budsjettet. Det er viktig at kommunestyret tar hensyn til dette i sine diskusjoner av økonomiplanen. Mer detaljerte overslag vil så kunne foreligge til den endelige budsjettbehandlingen høsten 2000.

Strategi for elektronisk informasjonsformidling og samhandling

Strategien for elektronisk informasjonsformidling (forkortet til e-informasjonsstrategien) har som hovedmål å etablere et nettsted der publikum skal kunne finne offentlig tilgjengelig informasjon om Sør-Varanger kommune. Nettstedet skal være det sted der den mest oppdaterte versjon av slik informasjon finnes, og stedet skal også være en inngangsport der publikum skal kunne rette henvendelser til alle kommunens etater.

Samhandlingsstrategien er en videreutvikling av e-informasjonsstrategien og har som hovedmål å utvikle kommunens nettsted til en vevtjeneste som organiserer kommunikasjon og samhandling mellom kommunen innbyggerne, brukerne av kommunale tjenester, samarbeidspartnere og omverdenen ellers.

Utgangspunkt og valgmuligheter

Utgangspunktet for begge disse strategiene er at Sør-Varanger som kommune før eller siden er nødt til å etablere et nettsted på Internett der det formidles kommunal informasjon som holder en tilfredsstillende kvalitet og som holdes oppdatert. Det vil også i løpet av relativt kort tid være et krav at en skal kunne sende henvendelser til alle kommunens etater via e-post og at det skal være etablert systemer for hvordan slike henvendelser skal bli behandlet og besvart.

Selv om ikke Sør-Varanger kommune har noe eget nettsted i dag, finnes det likevel en del informasjon om kommunen. Et søk på stikkordet "Sør-Varanger" på det norske søkestedet Kvasir ga i midten av april 2000 16 treff. Ved siden av organisasjoner som Sør-Varanger Fotoklubb, Sør-Varanger Jeger- og Fiskerforening, Dykkerklubben, Caravan-klubben, og Samovarteateret (sist oppdatert i 1997) finnes det sider som "Kirkenes Info", presentert av Sør-Varanger Næringsråd og sider for Kirkenes Utvikling AS og Kirkenes Sykehus. Sidene for Kirkenes Utvikling skulle hver annen måned gi et nyhetsbrev, men siste brev var fra november 1999. Sidene har en lenke til A-etats sider for ledige stillinger i Sør-Varanger som trolig gir en ajourholdt oversikt over ledige stillinger i kommunen. Portalen "Finnmarksnett.no" presenterer noe informasjon om kommunen og har lenker til virksomheter i kommunen. (Det er også en 3-4 andre såkalte Finnmarksportaler som sikkert har lenker til Sør-Varanger, men disse kommer ikke fram ved søk på Kvasir etter stikkord "Sør-Varanger") En privat side som kaller seg "Kirkenes/Sør-Varanger" ("startside for alle som er interessert i Kirkenes og Sør-Varanger kommune") har en del lenker til bedrifter og organisasjoner i Sør-Varanger.

Det er to steder som bærer kommunens "stempel" i form av kommunevåpen. Det er "Grensetunet" - hjemmesiden for grunnskolene i Sør-Varanger (sist oppdatert 26. mai 2000. dette er sider som holdes aktuelle) og sidene for Sør-Varanger bibliotek (sist oppdatert 18. februar 2000).

Et slikt enkelt søk illustrerer noe av både mulighetene og problemene ved Internett som informasjonskilde. Det er svært lett å presentere informasjon, som da kan nå alle som søker på et bestemt søkeord. Samtidig er det vanskelig for virksomheter som føler at de forbindes med et slikt søkeord å ha noen kontroll med kvaliteten på den informasjon som presenteres.

Valg av tema, dybde og tjenester

Informasjon på Internett kan karakteriseres etter tre akser. Tema er selvsagt en av disse aksene. Men ethvert tema kan presenteres med ulik dybde, i den forstand at det kan variere fra

en forholdsvis overflattisk presentasjon av temaet til et stoff om temaet som vil kunne interessere spesialister. Videre kan det karakteriseres ut fra stadium i verdikjeden som er beskrevet tidligere. Fra et stoff som bare presenteres som informasjon, via stoff som presenteres på en måte som gir mulighet for en enkel kommunikasjon mellom leser og informasjonsleverandør til stoff som muliggjør transaksjoner mellom leser og leverandør som bestilling, handel eller samspill knyttet til saksbehandling. Den sistnevnte type informasjon er gjerne direkte knyttet opp mot informasjonsleverandørens interne systemer. Knyttet til kommunalt stoff kan dette illustreres som i figur 2 nedenfor⁵:

	Tema 1	Tema 2	Tema 3
Allmenn informasjon til publikum	Enkle informasjonssider	E-post til fellesadresser for kommunen eller etater	Systemer for bestilling av informasjon, innsending av søkn. etc
Dybdeinformasjon til spesielt interesserte	Flere "lag" av informasjon som spesielt interesserte kan finne fram til.	Større mulighet for å kommunisere med enkeltpersoner/etater. Krav til raske svartider.	Som ovenfor, men også muligheter for selvbetjening og bestilling av tjenester. Diskusjonsgr.
Faginformasjon	Som ovenfor, men større krav til innholdet. Adgangsbegrensning aktuelt.	Kommunikasjon med enkeltpersoner for oppklaring av faglige spørsmål.	Systemer for faglig samarbeid. Høy integrasjon med interne systemer.
	Informasjon	Kommunikasjon	Interaksjon

FIG 2: TYPER AV TJENESTER PÅ EN VEVTJENESTE

Gjennomgangen ovenfor er tatt med for å illustrere valgsituasjonene i både informasjonsstrategien og interaksjonsstrategien. Det eksisterer ikke noen vedtatt norm for hva slags informasjon og hvilke tjenester som skal være i de enkelte rutene i tabellen. Men den er likevel forsøkt fylt ut for å vise spennvidden i mulige satsinger.

Overgangen mellom det vi her har kalt informasjonsstrategien og interaksjonsstrategien er flytende. Derfor behandler vi dem samlet. Selv informasjonsstrategien inneholder visse muligheter for å sende e-post og be om informasjon fra brukernes side. Interaksjonsstrategien er først og fremst mer ambisiøs både når det gjelder innhold og dybde av informasjonen og når det gjelder ta i bruk Internett i kommunikasjonen med innbyggerne.

Sagt på en annen måte kan *informasjonsstrategien være en defensiv strategi* som tar sikte på å etterkomme det krav en vet vil komme til kommunen når det gjelder å gi informasjon på Internett og kunne åpne for en viss kommunikasjon med det kommunale system via e-post. *Interaksjonsstrategien er en offensiv strategi* som tar sikte på å utnytte Internett aktivt som en

⁵ Figuren er en bearbeiding av figur i Vidar Holmane: "Kommuner og lokalsamfunn på Internett"

mulighet for å bedre den kommunale tjenesteproduksjon, styrke lokaldemokratiet og utvikle dialogen med innbyggerne og andre som er interessert i å holde kontakt med Sør-Varanger kommune.

Etablering av nettsted i mange eller få trinn?

Valgene knyttet til informasjonsstrategien dreier seg først og fremst om hvor snart det skal finnes et nettsted for Sør-Varanger kommune på Internett, og hvordan tidsplanen for å etablere et slikt sted skal være. Det er to hovedalternativ:

1. En ***flertrinns etablering*** der en relativt snart (for eksempel innen utgangen av år 2000) etablerer et nettsted som til enhver tid presenterer det som forefinnes av kommunal informasjon. Det viktigste formålet med et slikt nettsted vil i starten være å representerer kommunen på nettet og presenterer den informasjon som kommunen som organisasjon kan gå god for. Stedet vil redegjøre for kommunens planer om å gjøre seg tilgjengelig via Internett. Det vil bestå av en statisk del som formidler en del fast informasjon om kommunen, for eksempel om kommunens organisasjon, adresser, telefonnummer etc og de e-postadresser som etter hvert etableres som kanaler inn til den kommunale organisasjonen. Den dynamiske delen vil gi koplinger til sider som kommunen har etablert et tilfredsstillende system for å holde à jour.
2. En ***fåtrinns etablering*** der en legger vekt på først å etablere et kommunalt intranett som omfatter det vesentligste av den kommunale virksomheten. Dette skal så tjene som grunnlag for å kunne lansere et relativt fullstendig kommunalt informasjonssted på det offentlige nettet ved et gitt tidspunkt. Strategien kalles en få-trinnsstrategi fordi også i denne strategien må forutsettes etapper der det kommunale nettstedet utvikles videre. Hovedpoenget er at en ikke etablerer seg på nettet før en har et relativt ferdig utviklet og helhetlig konsept.

Med en flertrinns etablering vil det på kommunens nettsted finnes informasjon av ulik type og dybde. Enkelte sektorer, som for eksempel grunnskolen, vil kunne presentere informasjon av større dybde, og kanskje tidligere etablere kommunikasjon og interaksjon med enkelte grupper. Andre sektorer vil i lang tid framover kunne være representert kun med forholdsvis statisk informasjon. Ulempen er at det kommunale nettstedet ikke blir enhetlig i den forstand at alle etater er representert med informasjon og tjenester av samme dybde og omfang. Fordelen er at kommunen raskere blir representert med et nettsted og at enkelte sektorer går foran og viser de øvrige hva som er mulig. En synliggjør seg overfor brukerne og får et eksternt press for å utvikle nettstedet og informasjonen og tjenestene som er der.

Med en fåtrinns etablering vil kommunens nettsted utsettes lengre i tid, men vil framstå mer enhetlig når det først presenteres. Ved etableringen vil det i større grad ligge et utbygd kommunalt Intranett bak systemet, slik at oppdatering og kopling til de ordinære kommunale informasjonsstrømmer blir enklere. Det vil bli mindre ressurskrevende å vedlikeholde systemet. En etablering i få trinn utsetter en del kostnader og gir muligheter for opplæring av organisasjonen til å gjøre mer av arbeidet i forbindelse med et nettsted selv, men det kan ta forholdsvis lang tid før kommunen er synlig på nettet.

Tiltak

II: Forprosjekt

Felles for begge etableringsmåtene, og for både en informasjonsstrategi og en interaksjonsstrategi er at det må stilles absolutte krav til den informasjon som presenteres. Den informa-

sjon som presenteres skal være 100% korrekt og den må derfor også til enhver tid være à jour og oppdatert, og det må gå fram av presentasjonen at den er det. Sjansen for at en gjør noen feil i forhold til dette vil være noe større i en flertrinnsstrategi idet rutinene for vedlikehold da ikke er så etablerte.

I begge tilfelle må det også velges om tjenesten skal driftes ved hjelp av en egen maskin eller om det skal leies kapasitet hos en ekstern leverandør

Mange av valgene vil avhenge av hvor mye ressurser kommunen setter av til å etablere den interne infrastrukturen og det kommunale Intranettet. Valg av omfang og dybde av den informasjon man ønsker å legge ut, og tidsplanen for dette, vil avhenge av hvor raskt en kan utbygge det interne systemet som skal levere og vedlikeholde informasjonen, og behandle de henvendelser som kommer inn via nettstedet.

Derfor kommer en ikke utenom et forprosjekt som må gjennomføres høsten 2000 på bakgrunn av de vedtak som gjøres av kommunestyret nå, og det ambisjonsnivået kommunestyret signaliserer. Formålet med forprosjektet vil være å fastlegge en tidsplan for når ulike typer informasjon kan legges ut, målgrupper for de ulike informasjonstypene (og dermed omfang og dybde på informasjonen), hvilke tjenester som en bør ta sikte på å utvikle innenfor de ulike sektorene, og valg av teknisk plattform for vevtjenesten.

Et annet viktig formål med forprosjektet kan være å innhente erfaringer fra andre kommuner og etablere samarbeid med andre kommuner/fylkeskommunen med sikte på å utnytte felles ressurser i arbeidet med å formidle offentlig informasjon via nettet.

Forprosjektet bør styres av ledergruppen og gjennomføres av en prosjektgruppe med representanter for alle etatene og for politikerne. Sekretær for prosjektgruppen kan være en nyansatt prosjektkoordinator, IT-sjef eller en ekstern konsulent. Forprosjektet bør startes opp tidlig på høsten.

Kostnad: Kostnadene vil avhenge av hvordan sekretariatsfunksjonen løses. Prosjektgruppen bør ha en del midler til å innhente ekstern ekspertise, arrangere møter med andre kommuner, delta på seminarer/kurs om temaet etc. Det bør derfor avsettes kr 100 000,-. (Forutsatt prosjektkoordinator)

Forprosjektet vil bidra til å kunne sette nøyaktige kostnader på ulike alternativer av den videre satsingen. Når vi likevel har valgt å anta en del kostnader på de ulike elementene i strategiene er det for å gi et grunnlag for kommunestyrets debatt om temaet og et anslag over ressursbehovene.

I2: Kompetanseheving informasjonsledelse

Etablering av et offentlig nettsted, der nye tjenester etter hvert vil bli aktuelle, og en stadig økt bruk av elektroniske medier i kommunens tjenesteproduksjon vil stille større krav til informasjonsforvaltningen og ledelsen av denne. Kommunen må bruke midler på kompetanseheving innen dette feltet både for ansatte og politikere.

Kostnad: Det bør legges opp til en stigende takt i kompetansehevingen fram mot det tidspunkt da et eventuelt kommunalt nettsted skal være i full drift, fra 50 000 i år 2000 til kr 150 000 i år 2003.

13: Design av nettsider

Det kan være lurt å legge litt arbeid i design av nettsider selv om en velger å starte med et forholdsvis enkelt informasjonsinnhold. Det vil være naturlig å gå i gang med slik design etter at forprosjektet er gjennomført, og ambisjonsnivået rimelig klarlagt.

Kostnad: Det er mulig å benytte seg av maler og løsninger som er utviklet for andre kommuner. Det er også mulig å tenke seg et samarbeid med fylkeskommunen eller andre kommuner i Finnmark om dette. Derfor føres det bare skjønnsmessig opp et beløp på kr 100 000 til dette. Det må regnes med årlige kostnader til dette, skjønnsmessig anslått til 50 000.

14: Utviklingskostnader for vevtjenester

Interaksjonsstrategien forutsetter at stadig nye tjenester bygges inn i den kommunale vevtjenesten og det forutsetter en integrasjon mellom en del av kommunens databaser og informasjonssystem og den offentlige informasjonsserveren. I stor grad vil en kunne bygge på løsninger som er utviklet andre steder, men det vil gå med ressurser til tilpasninger og kanskje også noe til utvikling av løsninger som er særegne for Sør-Varanger.

Kostnad: Kostnader er vanskelige å forhåndsberegne, men for å markere at slike kostnader vil komme anslår vi et beløp på kr 150 000 per år fra og med år 2001.

15: Prosjektkoordinator

Et skille mellom e-informasjonsstrategien og samhandlingsstrategien vil da være graden av involvering av den kommunale ledelse og det kommunale system. Det kan være mulig å etablere enkle vevsider med kommunal informasjon uten å måtte foreta organisasjonsmessige endringer, men dette vil være et kortsiktig og lite framtidrettet tiltak dersom disse vevesidene ikke utvikles og integreres i den totale kommunale informasjonsstrategien.

Den erfaring som kan trekkes fra alle prosjekter med sikte på offentlig informasjon på nettet er at forankringen i ledelsen er avgjørende. I Sør-Varanger har ledelsen selv oppsummert at de har relativt lav kompetanse på dette området. Det er derfor nødvendig å styrke den med en prosjektkoordinator som arbeider direkte under rådmannen og i nær kontakt med ledergruppen.

Dette er beskrevet under tiltak S5. Når det er tatt opp på nytt her er det fordi en offensiv strategi for å utnytte nettet til informasjonsformidling og samhandling vil kreve litt andre kvalifikasjoner hos IKT-sjef/prosjektkoordinator enn produksjonsinformasjonsstrategien. Det vil i større grad kreves kompetanse innen informasjonsformidling og informasjonsforvaltning og i mindre grad en rent IKT-faglig kompetanse.

Når prosjektperioden er over og et nettsted etablert vil det være grunnlag for å vurdere om denne funksjonen må inngå som en permanent del av kommunens ledergruppe.

Kostnad: Kostnadene er tatt med under S5

Oppsummering av kostnader

	Tiltak	2000	2001	2002	2003
I1	Forprosjekt	100 000			

	Tiltak	2000	2001	2002	2003
I2	Kompetanseheving informasjonsledelse	50 000	100 000	100 000	150 000
I3	Design av nettsider		100 000	50 000	50 000
	Sum e-informasjonsstrategien	150 000	200 000	150 000	200 000
I2	Ansettelse av prosjektkoordinator (inkl. utg.)	Tatt med under S5			
I4	Utviklingskostnader for vevtjenester		150 000	150 000	150 000
	Sum e-informasjons- og samhandlingsstrat.	150 000	350 000	300 000	350 000

Kommunen har allerede fått noe midler til å utvikle informasjonssider på Internett i forbindelse med prosjekt om "Murmansk-korridoren". Forprosjektet bør også ta sikte på å avklare muligheter for ekstern finansiering til deler av arbeidet. Dette er særlig aktuelt hvis kommunen går inn for samhandlingsstrategien. Da kan en tenke seg delprosjekt som har karakter av nybrottsarbeid der det kan søkes prosjektmidler fra ulike hold.

Driftskostnader er nevnt en del steder i teksten i samband med nye tiltak, men det er ikke satt opp oversikt over totale driftskostnader fordi dette må sees i sammenheng med driften av eksisterende IKT-utrustning. Dette skal gjøres som en del av tiltak S3.

Lokalsamfunnsinformasjon

I denne strategien setter kommunen seg som mål å bidra til en felles organisering av informasjon om hele Sør-Varangersamfunnet.

Det etableres en portal som inneholder både den kommunale informasjon og informasjon om andre organisasjoner, næringsliv og bedrifter. En slik lokal vevtjeneste kan sees som en overbygning for alle offentlige og private vevtjenester som finnes i Sør-Varanger, eller en slags knutepunkt for det framtidige "elektroniske lokalsamfunnet" Sør-Varanger.

En slik vevtjeneste vil kunne inneholde felles søkefunksjoner på tvers av alle vevtjenestene i lokalsamfunnet, felles diskusjonsfora, felles katalogtjeneste etc. Den kan også tenkes utviklet til en felles infrastruktur i den forstand at organisasjoner og virksomheter i Sør-Varanger vil kunne gjøre seg bruk av det elektroniske fundamentet som etableres, for eksempel i form av systemer for bestilling av varer og tjenester eller systemer for elektronisk handel.

Det finnes mange eksempler på at kommuner og regioner tar på seg denne oppgaven med å utvikle en slik lokalsamfunnsinformasjonstjeneste for å styrke stedenes/regionenes konkurransevne i en verden som i stigende grad blir preget av slike tjenester, og der tilgang til dem kan være avgjørende for virksomhetenes konkurransevne.

Aktuelle eksempler på slike lokalsamfunnsinformasjonstjenere er:

Fjordinfo i Sogn- og fjordane: <http://www.fjordinfo.no>
Inngang Buskerud: <http://www.inngang-buskerud.com/>
Numedalskommunene <http://www.numedal.net>
Kongsberg kommune: <http://www.kongsberg.net>

Det er flere firma som tilbyr maler og strukturer for slike informasjonstjenere i tillegg til også å kunne drifte dem.

Firma som arbeider med etablering av slike tjenester anslår at en tjeneste for en kommune som Sør-Varanger vil kreve ca 2 årsverk i oppstartsåret og ca 8 årsverk etter 2. driftsåret.

"Basispakke" med en driftsstruktur for en slik tjeneste anslår til ca 100 000 kr og et etableringsprosjekt til ca 250 000 kr.

Det kan tenkes ulike måter å organisere slike tjenester på, og det er muligheter for driftsinntekter i form av reklame etc.

Spørsmålet i denne omgang er først og fremst om det er interesse for å vurdere om kommunen bør påta seg igangsetterrollen for en lokalsamfunnsinformasjon. Det vil i tilfelle kreve en forfase der ulike leverandører, organisasjonsmodeller og informasjonsleverandører kartlegges.

Kostnad: Rammen til forprosjektet II økes med kr 50 000,-.

Vedlegg: Oppsummering av innspill fra etatene

I dette vedlegget gis en oppsummering av innspillene slik de er kommet fra de ulike etatene, dels i skriftlig form og dels gjennom intervjuene.

Helse- og sosialetaten

Følgende notater ligger til grunn:

- Notat om databehov ved kommunehelsetjenesten ved innflytting til nytt helsesenter år 2000, datert 14. desember 1999
- Plan for IT i pleie- og omsorgsseksjonen

Helse- og sosialsektoren har et betydelig potensiale for forbedringer med en aktiv utnyttelse av informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Ulike telemedisinske løsninger, kontakt med pasienter og utetjenester ved hjelp av datakommunikasjon, overvåkning etc. Forutsetningen for å utnytte slike muligheter er at basistjenesten er i et nettverk og at de administrative rutiner er lagt til rette for EDB.

Tiltak		Kostnad
H1	Legekontoret Ved innflytting til det nye helsesenteret er det behov for innkjøp av nye PC'er fordi det blir flere datarbeidsplasser, leger fra Bjørnevatn legekontor skal inn i det nye helsesenteret og legevaktkontoret skal inn i byggets nettverk. Behov 8 nye PC'arbeidsplasser.	560 000,-
H2	Helsestasjonen Det er ønskelig å integrere helsestasjonen i kommunehelsetjenestens totale EDB-løsning. I dag er det et blandingsystem der helsestasjonens journaler og datajournaler eksisterer side om side. Pasientdataprogrammet Profdoc som benyttes ved legekontoret har en programdel som er egnet for helsestasjonsvirksomhet. Data ved helsestasjonen vil kunne gi effektiviseringsgevinster i forhold til administrasjon av timebøker, vaksinasjonsregistre og andre rapporter. Det ønskes bærbare PC'er ved skolekontorene med modem og tilgang til journalsystemet ved helsestasjonen. PC-arbeidsplasser ved alle kontor vil kreve 8 nye PC arbeidsplasser	560 000,-
H3	Psykiatritjenesten har hittil hatt en arbeidsplass på deling med flere ansatte og en nettverksskriver på møterommet på eldresenteret. I dag er det flere ansatte ved tjenesten, slik at det totale behovet for nytt utstyr er 3 PC arbeidsplasser	210 000,-
H4	Fysioterapitjenesten har hittil hatt det svært vanskelig med hensyn til datautstyr, og ikke kunnet fått utført det nødvendige arbeidet på sin avdeling. Ønsker 3 nye PC-arbeidsplasser	210 000,-
H5	Ergoterapitjenesten har samme situasjon som fysioterapitjenesten. Her er det bare PC hos kontorets leder, men ikke hos aktivtør og på dagsenter/Wesselborgen. Ønsker 3 nye PC-arbeidsplasser	210 000,-
H6	Pleie- og omsorgstjenesten Det ønskes inført programvare for skiftplanlegging og programvare for å forbedre tilgangen til data om situasjon og utvikling for eldre og	

Tiltak		Kostnad
	funksjonshemmede (Gerica/Gerix kommune) dette forutsetter et ferdig utbygd nettverk ,med PC arbeidsstasjoner på hver avdeling i pleie- og omsorgstjenesten. Planen krever i alt 28 nye PC arbeidsstasjoner	1 960 000
H7	Sosialtjenesten Sosialkontoret er koplet opp mot K2000 og har også klientbehandlingssystemer. Her er det ikke behov for nye PC'er, men det er ønske om tilgang til Internett og et kommunalt Intranett.	0
Totalt for helse- og sosialsektoren		3 710 000

Ved siden av disse grunnlagsinvesteringene er det viktig for helse- og sosialsektoren å få tilgang til Internett og helsenettet i helseregion 5, samt adgang til det kommunale nettet og de kommunale saksbehandlingssystemene.

Kultur og oppvekstetaten

Følgende dokumenter ligger til grunn:

- IT-plan for grunnskolen 1998 - 2001
- Notat av 1.7.99 om IT-investeringer 1999 - 2001
- Notat av 27.1.00 om IT-løsninger/behov seksjon for opplæring
- Notat av 2.3.00 med innspill til kommunens IT-plan, kulturskolen og Sør-Varanger museum
- Supplerende notat av 11.5.00 med kommentarer til utkast IKT-strategi

IT-plan med investeringsdel for den pedagogiske virksomheten ble vedtatt i kommunestyremøte 22.6.99 og tas derfor ikke med her. Dette arbeidet er godt i gang. Alle skolene har internett-tilknytning og utnytter felles pedagogisk programvare. De fådelte skolene er med i "Pilot i Nord" - prosjektet

Denne etaten er svært spredd geografisk sett. Alta i alt er det 34 uteavdelinger i form av skoler, barnehager, fritidsklubber, museer, kulturskole, bibliotek osv. Det ligger en betydelig mulighet for å øke produktiviteten ved å få de ulike uteavdelingene inn på kommunens nett, alternativt å gi muligheter for å sende e-post mellom avdelingene ved hjelp av Internett. Svært mye arbeid går i dag med til å skrive ting om igjen, og sende dokumenter innen etaten.

Etaten ser muligheter for å styrke sin kontaktflate med publikum når kommunen får etablert sine nettsider. En del kan også gjøres via det nettstedet som grunnskolene har i dag, "Grensetunet". Stillingsutlysninger (er i dag), dialog med foreldrerådrepresentanter på nettet, billettbestillinger til arrangement er eksempler på tjenester som kan utvikles.

Tiltak		Kostnad
KO1	Grunnskolene Administrasjonene knyttes til det lokale stamnettet og ta i bruk "Kontor 2000", samt ha tilgang til den sentrale skoleadministrative databasen (SATS). Overslag over utgifter fra etaten.....	2 000 000,-
KO2	Barnehagene 11 barnehager (av 16)har i dag PC'er. Disse klarer ikke å tilfredsstille dagens spesifikasjoner og kan derfor overføres til annet bruk. Behov for å etablere 16 nye PC'arbeidsplasser, men antatt ekstra kostnader for	

Tiltak	Kostnad
infrastruktur på grunn av spredt lokalisering av små enheter.	1 800 000,-
KO3 PPT PPT har foreldet utstyr og kan ikke kjøre ny, nødvendig programvare. Kontoret er ikke tilknyttet det kommunale stamnettet og har ikke Internett-tilknytning. Det er ønskelig med 6 nye PC-arbeidsplasser	420 000,-
KO4 Kulturskolen 3 PC'er ønskes knyttet til hverandre i et eget administrativt kulturskolenetteverk som koples opp mot kommunenes øvrige nettverk.	210 000,-
KO5 Sør-Varanger museum Museet har i dag 8 datamaskiner, av varierende. De er innkjøpt uten noen overordnet strategi og representerer et lite helhetlig system. De har alle for liten kapasitet for moderne administrative programmer og museumsfaglig arbeid. Sikkerhet mot virus etc er alarmerende dårlig. Det er behov for: 4 nye arbeidsstasjoner med programvare, skanner etc..... 1 ny maskin til bruk i utstilling.....	280 000,- 40 000,-
KO6 Sør-Varanger bibliotek Biblioteket har til nå kjøpt inn PC'er via det ordinære driftsbudsjettet og mangler 2 arbeidsstasjoner for ansatte og 2 publikumsstasjoner, i tillegg er det behov for oppgradering av serverkapasitet og fornying av skjermer og oppgradering av eksisterende maskiner. Det foreligger ikke noe kostnadsoverslag, men antatt behov er	350 000,-
Totalt for kultur- og oppvekst	5 100 000,-

Teknisk drift

Teknisk etat er inne i en oppbyggingsfase vedrørende IT-basert driftsovervåking av tekniske anlegg innen kommunale bygg og vann- og avløpsanlegg. Dette systemet skal brukes av etatens vaktmestere og driftsoperatører. Systemet forutsetter grunnopplæring og øvelse i PC bruk.

Etatens produksjonsdel, som er lokalisert til Arbeidergata 6 og 8 bør knyttes opp mot kommunenes nett, slik at de får tilgang til økonomisystem, intern e-post. Digitalt kartverk og felles planleggingsverktøy som ligger på den kommunale serveren.

Brannvaktas PC bør også koples opp mot det kommunale nettet.

Det er dessuten et ønske om flerbrukslisenser, slik at flere i etaten kan bruke innkjøpt programvare.

Etaten har muligheter for å styrke informasjonen og kontakten med publikum etter hvert som den kommunale organisasjonen kommer på nettet.

Tiltak	Kostnad
T1 4 nye arbeidsstasjoner i Arbeidergata	280 000,-
T2 Flerbrukslisenser og oppkopling av brannvaktas PC. Ikke kostnadsberegnet, fører opp et foreløpig anslag	40 000,-

Tiltak		Kostnad
	Totalt for teknisk etat	320 000,-

Plan og utviklingsetaten

Denne etaten er relativt bra utstyrt med PC'er og annet utstyr, men opplever det som tungt å følge med på PC-fronten med hensyn til oppgraderinger etc. Etaten ser det som viktig for rekrutteringen at avdelingen har bra utstyr. Etaten arbeider med et Interreg-prosjekt knyttet til Murmansk-korridoren der en av deloppgavene er å utarbeide informasjon om kommunen som skal presenteres på Internett. Dette arbeidet må koples sammen med kommunens øvrige arbeid på dette området.

Etaten har egne fagsystemer som VG-plan, VG-kart og VG-innsyn, og har selv ansvar for driften av dette.

Etatens ønskemål er Internett og e-post på arbeidsplassene og et Intranett som dekker alle kommunens ansatte. Den ser mange muligheter for forenkling og forbedring av kontakten med publikum dersom søknadsskjemaer etc kan utfylles og mottas elektronisk. Informasjon og dialog om planer bør også kunne gjøres via nettet.

Tiltak		Kostnad
P1	Generell oppgradering	100 000,-